

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

01 11 2019

№ 1368

Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 р. № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2017 року № 994), ураховуючи клопотання департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 02.09.2019 № 5060/0/211-19, департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації від 30.08.2019 № 07-07/1506, департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 20.08.2019 № 2284/02/52-0203, управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації від 06.09.2019 № 05-09/2800 та департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 16.08.2019 № 01-28/3721, висновки комісії з психології та педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України від 13.09.2019 (протокол № 5), та з метою експериментальної перевірки ефективності застосування моделі «Мирна школа» як системної соціальної технології організації освітнього процесу

НАКАЗУЮ:

1. Розпочати проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки (далі – Експеримент), на базі закладів освіти, зазначених у відповідній заявці.
2. Затвердити як такі, що додаються:

1) заявку на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки;

2) програму проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки.

3. Науковому керівнику надавати комісії з психології та педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (далі – Комісія) звіти про виконання кожного етапу Експерименту, а звіт про його завершення подати до Міністерства освіти і науки України.

4. Комісії здійснювати експертизу виконання програми кожного етапу Експерименту, а після закінчення проведення Експерименту підготувати та подати до Міністерства освіти і науки України висновки про результати проведення Експерименту.

5. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Завалевський Ю. І.) надавати організаційну та науково-методичну допомогу педагогічним колективам закладів освіти, які є учасниками Експерименту.

6. Відповідним обласним департаментам (управлінням) освіти і науки сприяти закладам освіти, які є учасниками Експерименту, у забезпеченні необхідних умов для організації та проведення Експерименту.

7. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Мандзій Л. С.

Міністр

Ганна НОВОСАД

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заявка
на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього
процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа»
на 2019-2022 роки

1. Актуальність експерименту

Система освіти в Україні на сьогодні перебуває в процесі трансформації: оновлюється підхід та принципи освітнього процесу, активно впроваджується інклюзивна освіта, педагогіка партнерства, антибулінгові програми та ін.

Заклад освіти (як один із агентів первинної соціалізації молодої людини) відіграє надзвичайно важливу роль у становленні й розвитку особисті, закладаючи в співпраці з родиною систему ціннісних координат, яку нинішня дитина надалі буде розвивати у своєму дорослому житті. Саме тому Закон України «Про освіту» визначає, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству. Зрозуміло, що необхідною умовою для досягнення такої амбітної мети є створення безпечного та комфортного освітнього середовища, що підтримує особистість здобувача освіти, вчасно реагує на її потреби та з повагою ставиться до її індивідуальних особливостей. Подібні вимоги до освіти висувають провідні світові організації. Зокрема ЮНІСЕФ розробила програму «Школа доброзичливого ставлення до дитини», відповідно до положень якої призначення школи не обмежується лише наданням якісної освіти, а передбачає також гарантування закладом освіти учням безпечного та захищеного середовища навчання, вільного від насилля та зловживань. Таким чином, школа повинна забезпечувати не тільки якість знань здобувачів освіти, а й якість освітнього середовища.

Нинішня ситуація з радикалізацією українського суспільства сприяє агресивній поведінці дітей та їх батьків. Україна все ще має докласти зусиль для подолання конфліктів та грубої поведінки серед дітей, а також звернути увагу на погляди та думки дітей у процесі освіти. За даними ЮНІСЕФ, 67% школярів стали жертвами булінгу на основі походження, місця проживання, статі, майнового статусу, тощо.

Як показують дослідження, особливо гостро проблема конфліктів, булінгу і насильства відчувається у закладах освіти, де навчаються діти, що мають статус внутрішньо переміщених осіб. Результати опитувань і моніторингів показали необхідність створення цілісної технології формування гуманістичних відносин між всіма учасниками освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти.

Вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду з розробки та застосування методик профілактики і подолання конфліктів, формування толерантного ставлення до дітей, які опинились у складній життєвій ситуації внаслідок військового конфлікту, забезпечення науково обґрунтованого інклюзивного підходу до них спонукало дослідників до конструювання системної моделі формування гуманістичних відносин у закладі освіти, яка одержала назву «Мирна школа».

Модель «Мирна школа» – це підхід та практичні інструменти, які забезпечують включення усіх учасників освітнього процесу у розбудову системи конструктивної комунікації та взаємодії, системи ефективного вирішення та попередження конфліктів, проявів булінгу, агресії та насильницької поведінки у закладі освіти. В рамках цієї Моделі інтегруються кращі вітчизняні та міжнародні практики, які впроваджуються за принципом системності. Саме тому Модель є актуальною для освітнього середовища України в усіх її компонентах, що поєднуються таким чином.

Відсутність належної системної роботи щодо організації освітнього процесу задля створення безпечної та позитивної атмосфери в школі, може підвищувати рівень насильства в школах, залякування, конфліктів на основі ідеологічних розбіжностей (особливо в закладах з великою кількістю внутрішньо переміщених осіб).

Усе вище сказане обумовило вибір теми експерименту: **«Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом впровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки.**

2. Об'єкт експерименту

Процес формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу в закладі освіти.

3. Предмет експерименту

Соціально-педагогічні і психологічні умови формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу у закладі освіти за допомогою запровадження моделі «Мирна школа» як системної соціальної технології.

4. Мета експерименту

Теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність застосування моделі «Мирна школа» як системної соціальної технології організації освітнього процесу, що сприяє створенню безпечного середовища у шкільній громаді та формуванню гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу.

5. Гіпотеза експерименту

Полягає в припущенні, що застосування системної технології формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом цілеспрямованої профілактики насильства та зниження рівня конфліктності (модель «Мирна школа») призводить до розвитку співпраці і партнерства в закладі освіти, сприяє формуванню безпечного середовища у шкільній громаді.

6. Завдання експерименту

1. Обґрунтувати теоретично-методологічні засади створення цілісної моделі «Мирна школа» як системної технології організації освітнього процесу, що сприяє формуванню безпечного середовища у шкільній громаді та формування гуманістичних відносин між її учасниками.

2. Теоретично обґрунтувати та здійснити практичну апробацію психолого-педагогічного інструментарію, що складає модель «Мирна школа»: загальношкільна програма управління конфліктами та формування системи конструктивної співпраці між усіма учасниками освітнього процесу «Відновна школа» (В. Hopkins, Transforming Conflict); шкільна структура професійного вирішення конфліктів та навчання конструктивним моделям комунікації «Шкільна служба порозуміння» (А. Горова, Р. Коваль ГО «Інститут миру і порозуміння»); елементи програм «Resilience» та «Культура добросусідства».

3. Створити та апробувати у визначених закладах освіти цілісну інноваційну технологію формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа».

4. Експериментально перевірити ефективність моделі «Мирна школа» на основі порівняльного аналізу результатів моніторингу закладів освіти, що впроваджують інноваційну авторську технологію.

5. Розробити методичні рекомендації щодо впровадження моделі «Мирна школа» як системної технології організації освітнього процесу, що сприяє формуванню безпечного середовища у шкільній громаді та формуванню гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу.

7. Теоретико-методологічні основи експерименту

Зasadничими принципами моделі «Мирна школа» є: розуміння, повага, турбота, відповідальність як основа міжособистісних взаємин між учасниками освітнього процесу. Дотримання цих принципів уможливорює формування атмосфери довіри в школі – ключової позитивної зміни для реалізації Моделі.

Усі компоненти Моделі «Мирна школа» базуються на спільних цінностях, описаних нижче, та діють за принципами системності, сталості та універсальності. Модель загалом побудована на відновному підході, який дозволяє водночас поєднати в собі чітко визначені стандарти поведінки (межі/правила, які не можна порушувати та контроль за ними), свободу в контексті підтримки і заохочення дітей, підлітків та дорослих змінювати свою поведінку та розвивати спосіб мислення і навички, орієнтовані на формування згуртованої шкільної спільноти. Тобто, якщо школа є середовищем для спільного навчання, поведінка і відносини усіх членів шкільної громади мають ґрунтуватися на якісному розумінні засад співробітництва та тих правил і принципів, які забезпечують умови комфорту і безпеки для спільного навчання. В Моделі узагальнено визначені чотири цінності, які є засадничими для відновного підходу: **розуміння, повага, турбота і відповідальність**.

Розуміння є передумовою і запорукою дотримання тих меж і правил, які є важливими для почуття безпеки в шкільній громаді, яке досягається через залучення та включення учнів у процес розробки, формування спільних

принципів і правил поведінки в школі. Більшість ключових переконань якраз містять в собі саме цю цінність.

Таким чином, відновний підхід в Моделі «Мирної школи» визнає важливість розуміння себе, а саме – власних емоцій, почуттів і потреб для визначення правильних дій, пошуку шляхів вирішення конфліктів і розв’язання проблем. Також Модель передбачає навчання саморефлексії та соціальним навичкам для кращого розуміння себе та інших і формуванню навичок профілактики насильства і побудови міцних стосунків.

Повага проявляє себе в тому, що ми визнаємо право учасників освітнього процесу брати участь у вирішенні питань, що стосуються їх безпосередньо.

Відповідальність у Моделі, на відміну від авторитарного підходу, означає не покарання, а усвідомлення наслідків власних дій для інших та дії на усунення завданої шкоди, що дозволяє відновлювати порушені стосунки і будувати соціальний капітал.

Нарешті, **турбота**, виявляється у тому, що в рамках Моделі одна з ключових цінностей стосується взаємовідносин між членами шкільної громади, кожен з яких турбується про формування міцних стосунків у громаді і відновлення зруйнованих стосунків у разі виникнення конфліктів. Компетенції, що розвиває Модель в учасників освітнього процесу, підвищують увагу до почуттів і потреб, як власних, так і інших членів громади.

Автори відновного підходу в школах наполягають на тому, що цінності та принципи є фундаментом відновних практик, які є ціннісно-орієнтованими і формують у всіх учасників освітнього процесу повагу і розуміння важливості ціннісного виміру в стосунках між людьми.

Модель «Мирна школа» базується на відновному підході. **Відновний підхід** – це підхід, який передбачає побудову довіри та залучення причетних до ситуації учасників у процес обговорення, досягнення консенсусу стосовно прийняття рішення чи розв’язання конфлікту задля формування розуміння, вирішення конфлікту та/або формування ненасильницького середовища.

Модель спрямована на формування в учасників освітнього процесу таких компетенцій: конструктивне вирішення конфліктів; побудова та підтримка стосунків; недискримінаційне, толерантне ставлення до інших; самоусвідомлення та життєстійкість у кризових ситуаціях; саморефлексія та аналіз власних рішень і дій.

Все це спонукає до створення інноваційної технології формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа».

8. База експерименту

№ з/п	Назва закладу загальної середньої освіти	Область	Населений пункт
1.	Комунальний заклад Криничанська середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1» Криничанської селищної ради	Дніпропетровська	смт Кринички

	Дніпропетровської області		
2.	Комунальний заклад «Новоолександрівський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів з поглибленим вивченням англійської мови - дошкільний навчальний заклад комбінованого типу» Новоолександрівської сільської ради	Дніпропетровська	с. Новоолександрівка
3.	Заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів - ліцей імені Владики Івана Хоми м. Хирів Старосамбірського району Львівської області	Львівська	м. Хирів
4.	Львівська державна комунальна середня загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3	Львівська	м. Львів
5.	Одеський юридичний ліцей Одеської міської ради Одеської області	Одеська	м. Одеса
6.	Одеська спеціалізована школа № 111 І-ІІІ ступенів Одеської міської ради Одеської області	Одеська	м. Одеса
7.	Комунальний заклад «Мереф'янський ліцей імені Героя Радянського Союзу В. П. Мірошніченка» Мереф'янської міської ради Харківської області	Харківська	м. Мерефа
8.	Комунальний заклад Першотравнева загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Зміївської районної ради Харківської області	Харківська	с. Першотравневе

9.	Ніжинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 15 Ніжинської міської ради Чернігівської області	Чернігівська	м. Ніжин
10.	Ріпкинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Ріпкинського району Чернігівської області	Чернігівська	сmt Ріпки

9. Методи експерименту

- теоретичні – аналіз психолого-педагогічної, методичної та філософської літератури з метою з'ясування стану досліджуваної проблеми;
- емпіричні – діагностичні методи (анкетування, опитування, фокус-групи), обсерваційні (пряме й опосередковане спостереження); педагогічний експеримент;
- праксиметричні – аналіз процесу та результатів освітньої діяльності; аналіз результатів педагогічного експерименту методами математичної статистики для перевірки об'єктивності й валідності одержаних результатів.

10. Наукова новизна експерименту полягає у запровадженні Моделі «Мирна школа», яка складається з таких компонентів: «Відновна школа» (В. Hopkins, Transforming Conflict); «Шкільна служба порозуміння» (А. Горова, Р. Коваль ГО «Інститут миру і порозуміння»); елементи програм «Resilience» та «Культура добросусідства», в освітню діяльність закладів загальної середньої освіти.

- «Відновна школа» – загальношкільна програма управління конфліктами та формування системи конструктивної співпраці між усіма учасниками освітнього процесу.

- «Шкільна служба порозуміння» – шкільна структура професійного вирішення конфліктів та навчання конструктивним моделям комунікації.

- «Resilience» («Життестійкість») – компоненти цілісної програми, представлені інструментами, які спрямовані на раннє попередження радикалізації молоді. Цей підхід фокусується на «позитивній перспективі» і зміцненні захисних факторів серед оточення молоді шляхом навчання дорослих.

- «Культура добросусідства» – елементи програми для закладів освіти, мета яких полягає у вихованні соціально компетентних, критично мислячих і толерантних особистостей, свідомих громадян та патріотів, добре обізнаних з рідним краєм, які прагнуть відповідально керувати його життєдіяльністю, зберігати і примножувати його природній, економічний та культурний потенціал.

Названі вище компоненти Моделі являють собою сукупність технік і технологій, які вирішують окремі завдання формування стосунків у колективі. Наукова новизна експерименту полягає у створенні на основі названих елементів цілісної системної технології формування гуманістичних стосунків між учасниками освітнього процесу в закладі освіти.

Дослідно-експериментальна робота за темою передбачає застосування проектно-технологічного підходу (В. Г. Панок) у дослідженні феномену гуманістичних стосунків між учасниками освітнього процесу та вдосконалення розробленої Моделі як цілісної психолого-педагогічної технології.

11. Теоретичне і практичне значення експерименту

Теоретичне значення експерименту полягає у розширенні та уточненні змісту поняття «гуманістичні відносини між учасниками освітнього процесу»; поглибленні розуміння методології профілактики і вирішення конфліктів у закладах освіти; формування методологічної бази роботи працівників психологічної служби у системі освіти з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військового конфлікту та визначення критеріїв соціально-психологічного благополуччя всіх учасників освітнього процесу у закладі освіти.

Практичне значення експерименту полягає у створенні цілісної системної технології організації освітнього процесу «Мирна школа», що сприяє формуванню безпечного середовища у шкільній громаді та формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу, методології визначення її ефективності; підвищенню кваліфікації працівників психологічної служби та інших педагогічних працівників; підвищенню культури міжособистісних взаємовідносин учасників освітнього процесу.

12. Строки та етапи проведення експерименту

Початок – жовтень 2019 року.

Закінчення – серпень 2022 року.

I організаційно-підготовчий етап (жовтень 2019-серпень 2020 рр.)

Проаналізувати наукову та методичну літературу з проблеми дослідження. Створити інформаційну базу даних проблеми формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу та створення безпечного середовища в шкільній громаді.

Забезпечити організаційні, нормативно-правові та психолого-педагогічні умови для здійснення дослідно-експериментальної діяльності.

Розробити теоретико-концептуальні засади експериментальної роботи, підбір методик і технологій дослідження, розробка науково-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи.

Визначення та уточнення функціональних обов'язків членів педагогічного колективу та адміністрації закладу освіти. Формування шкільної команди лідерів, підготовка та проведення навчання педагогічних працівників за темою експериментальної роботи.

Організація навчання шкільних команд в експериментальних закладах освіти.

Проведення моніторингового дослідження щодо готовності педагогічних колективів до впровадження моделі «Мирна школа».

Розробити діагностичний інструментарій, визначити критерії сформованості гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу.

Підведення підсумків першого (організаційно-підготовчого) етапу експериментальної роботи.

II формувальний етап (вересень 2020 – серпень 2021 рр.)

Створення психолого-педагогічних умов та організація роботи шкільних команд в експериментальних закладах освіти.

Розробити зміст, структуру, критерії та показники сформованості гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу.

Організувати впровадження моделі «Мирна школа» у закладах загальної середньої освіти.

Здійснювати моніторинг реалізації програми експерименту. Висвітлювати хід та результати здобутків, напрацьованих під час експерименту в освітянських виданнях, науково-практичних конференціях, на сайтах закладів освіти, інших засобах масової інформації.

Підведення підсумків другого (формувального) етапу експериментальної роботи.

III узагальнювальний етап (вересень 2021-серпень 2022 рр.)

Провести аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи. Здійснити контрольне діагностування рівнів сформованості гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу згідно із визначеними критеріями та показниками.

Виявити стан сформованості гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу після завершення формувального етапу експерименту.

Провести узагальнення та зробити опис результатів дослідно-експериментальної роботи.

Підготувати науковий звіт про підсумки третього (узагальнювального) етапу експериментальної роботи.

13. Очікувані результати експерименту

1. Забезпечено системне упровадження Моделі «Мирна школа» на рівні експериментальних закладів освіти шляхом реалізації: моделі «Відновна школа», Шкільної служби порозуміння, елементів моделі «Resilience» («Життєстійкість») та програми «Культура добросусідства».

2. На основі результатів дослідно-експериментальної роботи розроблено цілісну системну технологію організації освітнього процесу «Мирна школа», що сприяє формуванню безпечного середовища у шкільній громаді та формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу.

3. Сформовано безпечне освітнє середовище в експериментальних закладах загальної середньої освіти, що включає:

- зниження рівня конфліктності та застосування конструктивних стратегій поведінки в конфлікті;
 - зниження рівня насильства;
 - підвищення рівня згуртованості (практика партнерської комунікації та педагогіка партнерства);
 - підвищення рівня прийняття та включення;
 - підвищення життєстійкості.
4. Підготовлено групи здобувачів освіти, вчителів, практичних психологів і соціальних педагогів, батьків, які володіють окремими методами і методиками формування гуманістичних стосунків у шкільному колективі.
5. Розроблено і запроваджено інструменти та механізми моніторингу якості й забезпечення сталості та життєздатності Моделі «Мирна школа».

14. Інформація про керівників експерименту

Науковий керівник	
Прізвище, ім'я, по батькові	Панок Віталій Григорович
Поштова адреса, № телефону, e-mail	03045, Київ, провулок Віто-Літовський, 98а тел. (044)252-70-11, ucap@ukr.net
Місце роботи, посада	Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи Національної академії педагогічних наук України, директор
Кваліфікаційна категорія, науковий ступінь, педагогічне вчене звання	доктор психологічних наук, професор

15. Організаційне забезпечення експерименту

Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про захист персональних даних», «Про інноваційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392.

Положення про психологічну службу у системі освіти (наказ МОН України від 22.05.2018 № 509), План заходів Міністерства освіти і науки України щодо розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року (наказ МОН України від 08.08.2017 № 1127).

16. Науково-методичне забезпечення експерименту

Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 7 листопада 2000 року № 522, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 22 вересня 2017 року за № 1171/31039 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2017 № 994).

17. Кадрове забезпечення експерименту

Білоусова Руслана Вікторівна, завідувач кафедри педагогіки психології та корекційної освіти Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»;

Заварова Наталія Володимирівна, завідувач науково-методичної лабораторії корекційної та інклюзивної освіти Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»;

Гніда Тетяна Борисівна, старший викладач секції спеціальної та інклюзивної освіти, кафедри виховання й розвитку особистості Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук;

Носенко Володимир Вікторович, завідувач Центру практичної психології, соціальної роботи та здорового способу життя Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»;

Приведа Олександра Миколаївна, завідувач навчально-методичного центру, психологічної служби Комунального закладу Львівської обласної Ради Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти;

Давидовська Тетяна Юріївна, директор, ведучий викладач тренінгового центру практичної психології «Системи простору» м. Львова;

Злобіна Олена Олексіївна, завідувачка відділу виховної роботи і здорового способу життя Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського;

Лисенко Ірина Василівна, кандидат педагогічних наук, проректор з науково-методичної роботи Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського;

Якименко Людмила Іванівна, директор обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації педагогічних працівників комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпровської обласної ради;

Ватковська Марина Григорівна, кандидат філософських наук, проректор комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпровської обласної ради.

18. Матеріально-технічне забезпечення експерименту

Спеціально обладнані кімнати для Шкільних служб порозуміння, стільці, шафа, фліпчарт, канцелярські товари.

19. Фінансове забезпечення експерименту

Експеримент проводитиметься за фінансової підтримки ГО «Інститут миру і порозуміння», Програмного офісу в Україні Форуму громадянської служби миру (forum ZFD) та Громадянської служби миру GIZ.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
01 11 2019 № 1368

**Програма проведення
експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу
шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки**

№ п/п	Зміст роботи	Строки виконання	Очікувані результати
I організаційно-підготовчий етап (жовтень 2019-серпень 2020 рр.)			
1.1.	Затвердження програми експерименту «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019 – 2022 роки	жовтень 2019 р.	Програма експерименту «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» 2019 – 2022 роки
1.2.	Розробка системи відбору закладів загальної середньої освіти для участі в всеукраїнському експерименті «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа» на 2019-2022 роки	жовтень 2019 р.	Розроблена система відбору закладів загальної середньої освіти (анкети, форма проведення інтерв'ю)
1.3.	Презентація моделі «Мирна школа» під час проведення педагогічних рад у відібраних закладах загальної середньої освіти	жовтень 2019 р.	Презентація моделі «Мирна школа» для педагогічних працівників освітнього закладу
1.4.	Проведення тренінгу з підготовки шкільної команди лідерів у закладах загальної середньої освіти	жовтень 2019 р.	Підготовлена ініціативна група з 7-10 активних учасників освітнього процесу (педагоги, батьки), які пройшли спеціальне навчання та координують процес запровадження Моделі
1.5.	Проведення тренінгу для здобувачів освіти та координатора Шкільної служби порозуміння у закладах загальної середньої освіти	жовтень 2019 р.	Підготовлена команда з 8-10 старшокласників та координатора з числа учасників команди лідерів, які пройшли спеціальне навчання та проводять процедури вирішення

			конфліктів, прийняття рішень і навчання серед однолітків
1.6.	Проведення тренінгів для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти шкільною командою лідерів	жовтень 2019 р. – листопад 2019 р.	Підготовка педагогічних працівників до участі в експерименті та реалізації завдань експерименту
1.7.	Організація та проведення опитування учасників освітнього процесу(учнів, педагогічних працівників, батьків) у системі моніторингу діагностичних зрізів	жовтень 2019 р. – листопад 2019 р.	Узагальнені результати моніторингу
1.8.	Організація діяльності Шкільних служб порозуміння у закладах загальної середньої освіти, програма «Відновна школа»	грудень 2019 р.- лютий 2020 р.	Створені та функціонують Шкільні служби порозуміння, програма «Відновна школа»
1.9.	Методичний супровід діяльності шкільних служб порозуміння у закладах загальної середньої освіти	лютий 2020 р. – травень 2020 р.	Методичний супровід функціонування шкільних служб порозуміння.
1.10.	Підведення підсумків (організаційно-підготовчого) етапу експериментальної роботи	червень 2020 р. – серпень 2020 р.	Звіт про завершення I (організаційно-підготовчого) етапу експерименту
II формувальний етап (вересень 2020 – серпень 2021 рр.)			
2.1.	Створення психолого-педагогічних умов для формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу	вересень 2020 р. - травень 2021 р.	Створено умови для формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу
2.2.	Впровадження моделі «Мирна школа» у діяльність закладів загальної середньої освіти	вересень 2020 р. - травень 2021 р.	Впроваджена модель «Мирна школа»
2.3.	Презентація шкільними лідерами результатів роботи закладу загальної середньої освіти за моделлю у період 2019 -2020 рр.	вересень 2020 р. – жовтень 2020 р.	Результати кількісних та якісних змін у роботі закладу загальної середньої освіти
2.4.	Організація та проведення опитування учасників освітнього процесу(учнів, педагогічних працівників, батьків) у системі моніторингу діагностичних зрізів	вересень 2020 р. – жовтень 2020 р.	Аналітична довідка за результатами проведеного опитування
2.5.	Методичний супровід діяльності Шкільних служб порозуміння у закладах загальної середньої освіти, програми «Відновна школа»	вересень 2020 р.- травень 2021 р.	Функціонування Шкільних служб порозуміння, програми «Відновна школа»
2.6.	Висвітлення ходу та результатів здобутків, напрацьованих під час експерименту в освітянських	грудень 2020 р. - червень 2021 р.	Статті в друкованих та інтернет-виданнях, на сайтах закладів освіти

	виданнях, на сайтах закладів освіти, в інших засобах масової інформації		
2.7.	Підведення підсумків (формульованого) експериментальної роботи	II етапу	червень – серпень 2021 р. Звіт про завершення (формульованого) експерименту
III узагальнювальний етап (вересень 2021 – серпень 2022 рр.)			
3.1.	Здійснення контрольних діагностування рівня сформованості гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа»		вересень – жовтень 2021 р. Аналітична довідка за результатами проведеного опитування
3.2.	Методичний супровід діяльності Шкільних служб порозуміння у закладах загальної середньої освіти, програми «Відновна школа»		вересень 2021 р.- травень 2022 р. Функціонування Шкільних служб порозуміння, програми «Відновна школа»
3.3.	Кількісний та якісний системне оцінювання ефективності технології формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа»		квітень - травень 2022 р. Аналітичні висновки про результативність розробленої моделі
3.4.	Популяризація результатів експерименту, поширення досвіду експериментальної роботи з означеної теми через публікації		протягом етапу Методичні посібники, методичні рекомендації, навчально-методичні посібники, виступи на конференціях
3.5.	Підведення підсумків експерименту «Формування гуманістичних відносин між учасниками освітнього процесу шляхом упровадження моделі «Мирна школа»		червень 2022 р. Звіт про завершення експерименту всеукраїнського рівня, додатки до звіту (науково-методичне та програмне забезпечення експерименту)